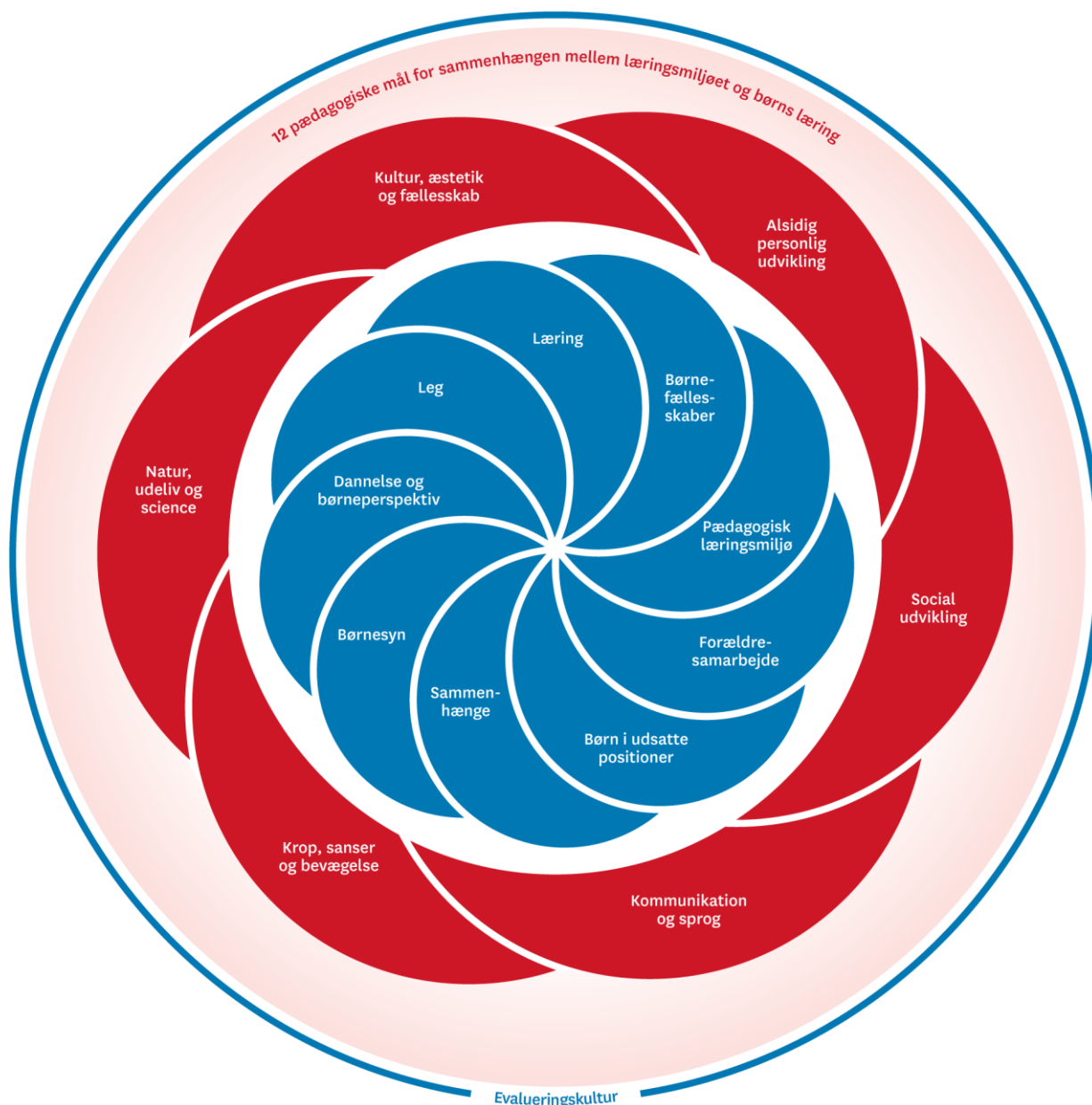

Pædagogisk læreplan for Daginstitutionen Kernehuset 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Daginstitutionen Kernehuset: Pædagogisk læreplan 2020.

Daginstitutionen Kernehuset er en integreret daginstitution med vuggestue og børnehave.

Vi ligger i Nr. Bjert, i udkanten af Kolding, og hører til Lyshøj skoledistrikt. Institutionen modtager børn fra de omkringliggende parcelhuskvarterer, samt fra den nærliggende landsby.

Vi har gå afstand til skov, naturstier, marker, grønne områder, offentlige legepladser og stranden, som vi bruger i forhold til vores pædagogiske arbejde.

Kernehuset har to gode legepladser med klatretræer, kuperet terræn, bær og frugttræer, som indbyder til mange forskellige lege og aktiviteter. Børnene i Kernehuset må udfolde sig, undre sig, eksperimentere og blive beskidte.

Kernehuset er en ældre institution med sjæl, hvor man finder en alsidig, engageret og erfaren personalegruppe. Vi har hver vores interessefelter, som vi arbejder i. Vi sikrer på denne måde en høj grad af involvering blandt andet i forhold til læreplanstemaerne. Vi anser diversitet som en styrke, da vi derved bevarer en undren og nysgerrighed på egen praksis.

Vi har grupperum og flere små rum, samt en aktivitetssal, hvor vi synger, bygger huler, og hvor der kan tumles. Børnene i Kernehuset er stueopdelt, men leger også ofte på tværs af stuerne. I Kernehuset vægter vi et tæt samarbejde om aktiviteterne i både vuggestuen og børnehaven. Alle børn og voksne i Kernehuset kender hinanden.

I Kernehuset arbejder vi med traditioner, men også med spontant opståede aktiviteter, hvor vi følger børnenes spor. Vi anerkender børns ret til medbestemmelse og mener at børnenes holdninger og stemmer er værdifulde. Vi er en del af et fællesskab omkring "børnedesign på tværs", som er et samarbejde med institutioner i Kolding, hvor vi arbejder med børnedesign og æstetiske læreprocesser.

Pædagogisk grundlag

Den overordnede værdi i Kernehuset er LEG.

Hos os er legen i højsæde. Derfor har vi mottoet: *"I Kernehuset leger man sig klog!"*

"Børn har ikke brug for at lære at lege - men brug for leg for at lære".

Legen er siden 2018 blevet en grundlæggende rettighed, der i den styrkede pædagogiske læreplan er blevet en del af det fælles pædagogiske grundlag.

Der står: *Leg har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.*

Børns leg skal anerkendes og respekteres og gives betydelig plads.

Forskning af *A-L Schibbye* og *E.Løvlie* omtaler legen som barnets første sprog.

Gennem legen får barnet kontakt til og udtrykker sine tanker og følelser. Her udvikler barnet sin fantasi, sociale kompetencer og identitet.

Den norske professor *Berit Bae*, der gennem mange år har forsket i børns leg fastslår, at man i dagtilbudet og i samfundet generelt skal have blik for børns leg. *Berit Bae* siger, at børn tager legen i brug i alle situationer, ikke bare i dem, vi voksne definerer som leg. Det er en grundlæggende del af deres måde at være til stede i verden på. Man kan ikke anerkende børn uden at anerkende deres leg. Gennem legen udvikler børn helt naturligt deres fantasi, virkelyst, sprog og sociale kompetencer.

Gennem legen danner børnene deres forståelse af, hvem de er – alene og i fællesskabet.

Når legen har så afgørende en betydning for børns trivsel og udvikling, er det vigtigt, at vi som voksne har øje for, at børn leger for at have det sjovt.

I Kernehuset betyder det at:

Vi er bevidste om at give børnene plads til at fortsætte en leg og lade ting stå, f.eks. bygget LEGO eller forhindringsbane, hvis legen afbrydes af frugt- eller madpakkespisning, og vi giver mulighed for at genoptage legen senere.

Vi afbryder ikke en leg, der ikke umiddelbart giver mening for os, som børnene synes er inspirerende og givende for dem. De voksne respekterer, at børnene har en leg, der måske fortsætter i flere timer eller flere dage. Børnene har lov til at lade ting stå og lege videre en anden dag.

Vi er nysgerrige på, hvad det er, der gør en leg spændende. Hvorfor kan børnene i timevis lege det samme? Vi anerkender og giver plads til, at børnenes leg kan udfolde sig uden afbrydelser. Når legen er ved at ebbe ud kan de voksne hjælpe med at "fodre" legen, så den udvikles og lever videre.

Vi bestræber os på, ikke at sige nej til børnene.

Vi giver plads til, at børnene selv forvalter legen, da det er her deres fantasi og sociale kompetencer udvikles.

Vi sætter ord på børnenes motiver, så det bliver gennemskueligt for den anden part, hvorfor de handler som de gør. Vi oplever dette kan nedtrappe en konflikt. I stedet for at agere dommere, når der opstår konflikter, giver vi børnene redskaber til selv at være med til at løse konflikten.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

I Daginstitutionen Kernehuset er det vigtigt, at børnene føler sig som en del af et *fællesskab*. Der skabes rum for, at børnene i Kernehuset kan etablere venskaber på tværs af køn, alder, stuer og kultur. Der gives plads til forskellighed. Det enkelte barn kan være aktiv deltagende, og vise initiativ, men kan også i perioder være perifer deltagende.

Hos os betyder *fællesskaber*, at barnet og de voksne har brug for at være en del af fællesskabet sammen med andre. Ens tilstedeværelse og handling betyder noget for nogen. Vi skaber noget fælles og anerkender hinanden uanset forudsætninger.

I Kernehuset kommer værdien til udtryk ved:

- Vi giver alle børn lige muligheder for aktiv deltagelse i fællesskaber (Inklusion)
- Vi hjælper alle børn med at indgå i relationer både barn/barn og voksen/barn, for bl.a. at kunne udvikle og styrke venskaber.
- Vi udviser empati og guider børnene til at udvise omsorg for sig selv og hinanden.
- Vi viser begejstring og bakker børnene op i deres lege.
- Vi som voksne understøtter, at alle bidrager med et de formår, og at dét i sig selv har en værdi.

Vi arbejder med *anerkendelse, demokrati, læring og design* i børnehøjde.

Anerkendelse betyder hos os i Kernehuset, at vi værner om barnets integritet, og har fokus på at udvise respekt for barnets meninger og holdninger. Det er i orden at være den man er. (Axel Honneth).

I Kernehuset kommer værdien til udtryk ved:

- Vi sætter ord på barnets følelser.
- Vi lytter til børnene og er nærværende i samspillet med dem.
- Vi følger børnenes spor og er nysgerrige på deres initiativer.
- Vi møder børnene – og deres familier – der hvor de er.

Demokrati betyder i Kernehuset, at vi i samspil med børnene giver dem medbestemmelse, og lærer dem, at deres valg og holdninger har værdi.

I Kernehuset kommer værdien til udtryk ved:

- Vi lærer børnene, at de har ret til forskellighed – de må have forskellige holdninger.
- Vi lytter til børnenes behov og argumentationer, og anerkender deres valg.
- Vi lærer dem værdien af at dele, f.eks. legetøj.
- Vi lærer dem, at alle ikke nødvendigvis skal have det samme. For at behandle alle ens eller retfærdigt, skal man kunne behandles forskelligt.

Læring for os i Kernehuset betyder, at vi har fokus på, at læring sker gennem leg. I Kernehuset leger man sig klog. Legen, samt barnets interesse og undring danner udgangspunkt for de læringsprocesser barnet indgår i.

I Kernehuset kommer værdien til udtryk ved:

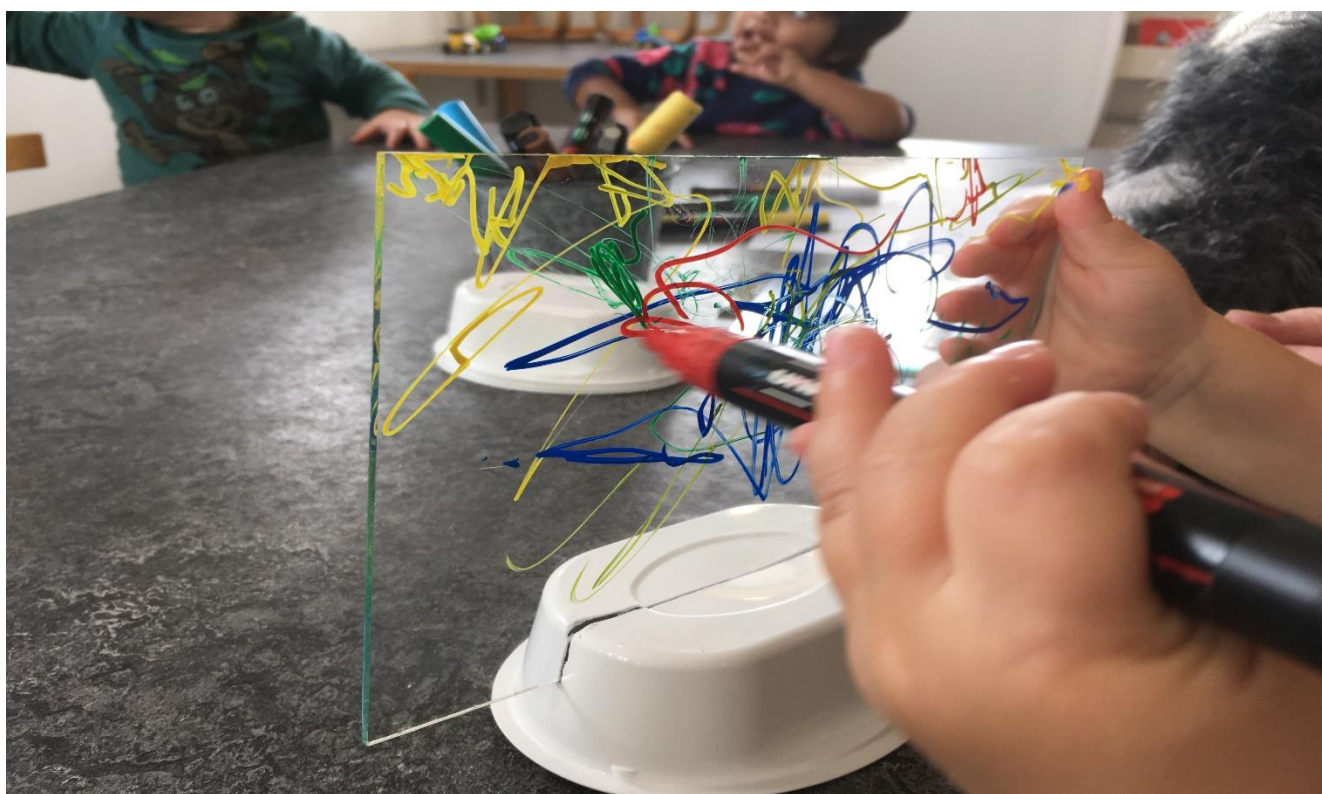
- Vi giver børnene mulighed for plads og rum til fordybelse.
- Vi udfordrer børnenes nærmeste udviklingszone. (Nuzo – Vygotsky.)
- Vi bakker op omkring børnenes initierede og eksperimenterende lege og følger børnenes spor.
- Vi skaber differentierede læringsmiljøer, der understøtter børnenes aktive deltagelse og sikrer udvikling.
- Vi tager ansvar for at skabe legerelationer for børnene bl.a. ved at sammensætte legegrupper eller ved voksen initieret leg.

Design i Kernehuset betyder, at vi har fokus på kreative og æstetiske læreprocesser for, af og med børn. I den forbindelse er Kernehuset en del af ” Børnedesign på tværs”.

<https://www.kolding.dk/borger/familie-og-born/bornepasning/retningslinjer-politikker-og-projekter-borneomradet/tvaergaende-projekter/bornedesign-pa-tvaers>

I Kernehuset kommer værdien til udtryk ved:

- At barnet frit har adgang til at arbejde med mange forskellige materialer.
- At vi følger børnenes spor. Vi lader børnenes nysgerrighed, fantasi, interesse og glæde være udgangspunkt for processen.
- Børnenes kreative proces går forud for produktet.
- At vi lader børnene definere deres eget udtryk.
- At vi tilrettelægger læringsmiljøer, der tilgodeser og skærper børnenes sanser.
- At vi i Kernehuset sidder med i en styregruppe, hvor formålet er at sparre med andre institutioner, for at optimere børns kreative processer og designforløb.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø i Kernehuset skal bl.a. understøtte en børnekultur, hvor vi hjælper barnet til at indgå i relationer til andre børn, hjælper det med leg, støtter barnet i at sige til og fra, går i dialog med barnet, stiller spørgsmål, og sætter ord på dagligdags rutiner og aktiviteter. Læringsmiljøet skal endvidere skabe rammer og strukturer for børnene, så de får mulighed for at fordybe sig i leg og voksenstyrede projekter eller aktiviteter. Det er afgørende, at børnene kan indgå i lege og aktiviteter, som understøtter deres fantasi og kreativitet.

Det er den fysiske indretning, relationer, genstande, normer, regler, kultur og det vi taler om, der rummer en stor forståelse af læring. Hele dagen er betydningsfuld for børnenes oplevelse af at gå i vuggestue og børnehave. Det er ikke kun de planlagte pædagogiske aktiviteter, der danner baggrund for børnenes trivsel, dannelse, læring og udvikling. Det er vigtigt, at vi ser og aflæser børnene, så vi kan hjælpe dem ind i de forskellige legefællesskaber.

I Kernehuset understøtter vi, at børnene finder hinanden på deres præmisser. Det skaber tryghed for både børn og forældre. Det gode læringsmiljø er der, hvor det er gennemskueligt for børnene, hvad de skal, så de har de bedste betingelser for at samarbejde, koncentrere sig og lære. Derfor er det vigtigt, at de voksne skaber nogle overskuelige rammer for børnene. De pædagogiske rutiner, modtagelse, frugt, madpakker, oprydning, garderobe, badeværelse, afsked med mere, er gode læringsmiljøer, da de består af gentagelser, hvor barnet kan øve sig til det mestrer det. Det skaber fællesskab, når barnet deltager i de daglige rutiner.

Vi tilpasser kravene til børnenes udvikling. De voksne skal træde tilbage i et godt læringsmiljø, så børnene bliver aktive og derved får lov til at opleve sig selv som en del af gruppen og føle sig vigtig i fællesskabet. Børn lærer i alle deres relationer til omverdenen og de situationer, de indgår i, i løbet af en dag.

Samarbejde med forældre om børns læring

Et tillidsfuldt, ærligt og konstruktivt samarbejde mellem hjem og dagtilbud har stor betydning for barnets læring, udvikling, dannelse og trivsel. Med udgangspunkt i aktuel forskning, kan man beskrive fire aspekter af den pædagogiske praksis som har betydning for samarbejdet mellem forældre og daginstitution. De fire aspekter er:

- Den pædagogiske kultur
- Ressource og procesorienteret perspektiv
- Relations arbejdet
- Fællesskab mellem forældrene

Ser vi på den pædagogiske kultur, og samarbejdet i Kernehuset er det afgørende, at det pædagogiske personale skal kunne indgå i et tillidsfuldt og ærligt personalemiljø, hvor der arbejdes konstruktivt stuerne imellem. Det er nødvendigt, at personalet indgår i et reflekterende og udviklende samarbejde med hinanden. Det er ligeledes vigtigt, at der er en fælles forståelse og retning for den pædagogiske praksis.

I relation til forældrene er det vigtigt, at personalet arbejder ud fra et ressource og procesorienteret perspektiv, hvor vi har fokus på forældrenes ressourcer og kompetencer. Pædagogerne må udvise forståelse og acceptere, at forandringer og udvikling sker ved netop at fokusere på forældrenes ressourcer. Det er afgørende, at der er en tillidsfuld, åben, gensidig og anerkendende dialog, hvor forældrene inddrages som ligeværdige samarbejdspartnere. Som ansat i Kernehuset skal man kunne opbygge en tillidsfuld relation til forældrene, for at samarbejdet omkring barnet skal kunne lykkes.

I Kernehuset skaber vi rum til at forældre kan mødes, tale sammen og udveksle erfaringer. Vi afholder arrangementer hvor stuerne forældre har mulighed for at gå i dialog med hinanden omkring dagligdags udfordringer. Ligeledes udfylder forældrebestyrelsen en stor rolle, idet den understøtter det pædagogiske samarbejde mellem institution og forældre. I dagligdagens hente/bringe situationer har vi dialog omkring barnets dag, hvordan er det gået - både hjemme og i institutionen.

Et tæt samarbejde mellem forældre og dagtilbud, hvor vi som fagpersoner kan vejlede forældre i at understøtte barnets læreprocesser, er betydelig i forhold til at styrke barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Når vi i Kernehuset er nysgerrige på barnets perspektiv skaber det udvikling af læringsmiljøet. I Kernehuset er dialogen med forældrene omkring dagligdagens oplevelser og lærings refleksioner derfor vigtig.

Vi har opstarts møde med forældre, hvor vi afklarer deres forventninger til os som institution, og vi fortæller, hvad forældrene kan forvente af os som dagtilbud. Ligeledes drøfter vi naturligvis barnet, for at få en forståelse af, hvad det er for et barn vi modtager. Vi har individuelle samtaler med forældrene omkring det enkelte barn, enten i forhold til overgangen fra vuggestue til børnehave, eller når vi skal overlevere barnet til

skolen. Vi afholder forældremøder og valg til bestyrelsen, hvor målet er at styrke forældresamarbejdet samt at få en fælles forståelse for det fællesskab barnet er en del af.

Vi holder legepladsdag, hvor forældrene kan mødes med os under lidt uformelle rammer, og hvor vi sammen arbejder med praktiske arbejdsopgaver. Vi holder julearrangementer, hvor forældre kan se de ældste børn gå Lucia, og hvor vi kan få en hyggesnak og en kop kaffe og ønske hinanden God jul. Forældrene er velkomne til at deltage i udflugter eller ture ud af huset, så de kan se og opleve, hvordan vi arbejder med læreplanstemaerne.

Børn i udsatte positioner

At arbejde med børn i udsatte positioner stiller krav til den pædagogiske og personlige faglighed. Det er det pædagogiske personale, som har ansvaret for at støtte og hjælpe børn med udfordringer og sikre, at alle deltager i fællesskabet.

Det at være i en udsat position er dynamisk og ofte kontekstbestemt. Børn i udsatte positioner kan være børn, der kommer fra familier med en dårlig socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, eller børn der i korte perioder eller i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet. Når vi i Kernehuset taler om børn i udsatte positioner grupperer vi oftest børnene i kategorierne efter *børnelinealen*.

- Børn i trivsel
- Børn i faldende trivsel
- Sårbare børn
- Udsatte børn
- Truede børn

I Kernehuset har vi fokus på, at barnet, som er i en udsat position bliver inkluderet i fællesskabet. Vi inddrager barnet i læringsmiljøet og har øje for barnets ressourcer ved at tage udgangspunkt i det barnet mestrer.

Vi voksne møder barnet anerkendende og opmærksomt. Vi ønsker at skabe en inkluderende tilgang således at alle børn får mulighed for at deltage i lege, aktiviteter, og for at være en del af et socialt fællesskab.

Vi samarbejder med PPR, tale- høre konsulent, psykolog, fysioterapeut, sundhedsplejerske og socialrådgiver i dagtilbud i forhold til den indsats der skal iværksættes for det udsatte barn og dets familie.

Vi benytter et *relations skema* for at sikre os, at barnet har gode voksenrelationer i institutionen. Har et barn f.eks. en særlig relation til en personale, kan det aftales, at barnet følger denne voksne i en periode, for at støtte op om barnet. Ligeledes anvender vi *kompetencehjulet*, i forhold til at udvikle kompetenceprofiler og handleplaner for børn i udsatte positioner og for børn med særlige behov. KRAP metoden *ressourceblomsten* bruges i forhold til at afdække barnets ressourcer, således at barnet kan udvikle sig og udnytte sine kompetencer.

Hvis barnets familie har brug for særlig støtte i forhold til barnets trivsel og udvikling, eller i forhold til samspillet med barnet, kan forældrene tilbydes et forældrekursus - "De utrolige år". Desuden har vi naturligvis løbende dialog / forældresamtaler, for i fællesskab at tilrettelægge den indsats der er mest optimal for barnet, som er i en udsat position.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det at skabe en god overgang fra børnehave til skole kan være afgørende i forhold til, hvordan barnet klarer sig fremover rent uddannelsesmæssigt. Når børn oplever en god overgang fra børnehave til skole, gælder det deres læring og trivsel, både i overgangsperioden men også i deres videre livsforløb. Ifølge forsker og professor *Robert Perry*, skabes de bedste overgange gennem kontinuerlig læring ved, at der i skolen bygges videre på de måder børnene allerede lærer på. Det er derfor vigtigt, at overgangen mellem børnehave og skolen sker via relations dannelse, så skolen til en vis grad kender børnene på forhånd og kender deres måder at tilegne sig læring på.

Det sidste år inden børnene skal i GLO (glidende overgang til skole) deltager børnene i Kernehusets "storebørns gruppe" mindst én gang om ugen. Her samles de kommende skolebørn, og sammen med pædagogerne tilrettelægges aktiviteter i forhold til at styrke børnenes læring og overgang til skolen. Aktiviteterne tager udgangspunkt i de krav og forventninger, der er i forhold til skolestart. Børnene leger med bogstaver, tal, skriver deres eget navn, og tager på ture, alt sammen for at gøre dem nysgerrige og parate til skolestart.

I vores skoledistrikt har vi et godt og formaliseret samarbejde omkring barnets skolestart. Storebørns gruppen besøger skolen, skolens legeplads og prøver at deltage i børnehaveklassens aktiviteter, sammen med pædagogerne fra børnehaven. Ligeledes besøger skolens pædagog / lærer børnene i deres vante omgivelser i børnehaven. Forældrene inviteres til opstarts møder på skolen, og vi har igennem et par år "udlånt" en

pædagog til skolen, som i tre måneder fra april til juni deltager i GLO. Alt sammen for at styrke overgangen fra børnehave til skole.

Den svenske forsker Helena Ackesjö siger; ” *børnene skal forstå, at skolestarten er en afslutning, og at de skal forlade børnehaven. Forstår de konteksten, er de godt klædt på til at håndtere det skift det er at begynde i skole*”. Det betyder for os, at vi over en længere periode forbereder børnene på det skift der vil ske ved skolestart. Samarbejdet mellem hjem, skole og daginstitution er betydningsfuld og sker i en vekselvirkning. Barnet skal forberedes til skolen og skolen skal forberedes til at modtage barnet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Da Kernehuset ligger i et lille lokalt område, er det naturligt for os, at der samarbejdes med lokalsamfundet. Vi ønsker at være synlige i lokalområdet og vægter, at børnene oplever og får erfaring med lokalsamfundet, i form af skole, andre daginstitutioner, kirken, kunstmuseet m.m. Derfor tager vi ofte på ture, hvor børnene på skolens område kan lege på legepladsen, besøge kirkegården hvor børnene bla. snakker med graveren omkring dét at grave en grav, de ser kirketårnet og taler med præsten.

Vi hilser og snakker med de ældre, der bor i området omkring Basagerhus og vi har også et samarbejde med Krisecenteret, som må benytte vores legeplads. På kunstmuseet kigger vi på kunst, leger og tegner det vi ser. Børnene benytter også biblioteket, legepladser, UCsyd, m.m. som ligger lidt længere væk. Enten cykler vi på ladcykler, går eller tager offentlig transport når vi skal rundt.

Børnene i Kernehuset kommer på tur til Koldinghus, besøger Nicolai for børn og deltager aktivt på Uc syd i forbindelse med projekter. Kernehuset er en del af Børnedesign på tværs, som betyder, at vi deltager i projekter i andre institutioner.

Børnene lærer her at begå sig i det offentlige rum og oplever kulturinstitutioner. Børnene lærer samtidig, hvordan de skal opføre sig og tage hensyn, når de rejser med bus eller når de færdes i trafikken.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Et inspirerende, og udviklende børnemiljø i Kernehuset, er en forudsætning for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. For at kunne skabe optimale rammer for læringsmiljøet har vi opdelt dem i tre hovedpunkter:

1. Fysisk børnemiljø
2. Psykisk børnemiljø
3. Æstetisk børnemiljø

I Kernehuset betyder det at, at vi i forhold til det fysiske børnemiljø giver fysisk rum og plads til hvert enkelt barn, både ude og inde. Vi tilbyder et inspirerende og udfordrende legemiljø, hvor barnet kan fordybe sig i en leg, alene eller sammen med andre. Vi har fokus på vores rammer og indretter rummene med rum i rum, så børnene kan lege uforstyrret. Vi giver plads til børnenes selvstændige leg, så de kan udforske og være nysgerrige.

Vi har en sal / aktivitetsrum, hvor børnene kan udfolde sig fysisk og hvor der er mulighed for både at tumle og lege med motorikting. Vi har et kreativt værksted, hvor børnene kan arbejde med æstetiske processer og hvor der er materialer tilgængelig i børnehøjde. Vi har en bålhytte, som bruges sammen med de voksne til aktiviteter, madlavning, snobrødsbagning m.m. I gårdspladsen kan børnene lege med farver og gyngede flere sammen, slappe af og hygge sig i pallesofaen. P-pladsen spærres ofte af, så børnene kan få mulighed for at cykle på egne medbragte cykler eller børnehavens trehjulede cykler. På legepladsen er der små rum og hygekroge, så børnene kan lege i mindre grupper.

Når vi ser på Kernehusets psykiske børnemiljø har vi især fokus på, hvordan børnene trives med hinanden og med de voksne. Børnemiljøet skal kendetegnes ved gensidig respekt og tolerance børn og voksne imellem. Børnenes samspil, sprog og handlinger skal bære præg af respekten for hinanden. Vi vægter trivslen højt. Dette har været vores indsatsområde det seneste år i forhold til kortlægningen (LSP). Vi har øje for, hvordan det enkelte barn trives, men også for, hvordan hele gruppen af børn trives. Vi arbejder med inkluderende fællesskaber og giver barnet mulighed for aktiv deltagelse, men har også respekt for det enkelte barn, som i en periode kan have brug for at deltage perifært.

I Kernehuset hjælper vi børnene med at knytte venskaber – også på tværs af stuerne – idet det er vigtigt, at alle børn har en god ven. Vi taler med børnene om dét at være gode venner, og hjælper med at lave vennergrupper og legegrupper, for de børn som kan have vanskeligt ved at indgå i fællesskaber.

Det æstetiske børnemiljø i Kernehuset handler om samspillet mellem omgivelserne og børnenes sanser i dagligdagen. Hvilken indvirkning har husets indretning og udsmykning på børnenes oplevelser af dagligdagen og deres handlinger. Hos os betyder det, at vi tilbyder børnene positive, grænseoverskridende og udfordrende sanseoplevelser. Vi motiverer børnene til at bruge deres sanser f.eks. ved mudderlege, vandlege. Vi har materialer i børnehøjde og værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst i forhold til at gå på opdagelse i materialerne. Vi værdsætter børnenes initiativer og kreativitet, samt giver dem opmærksomhed og går i dialog omkring deres brug af fantasien i forbindelse med værkstedsaktiviteterne. Hos os er processen vigtigere end produktet.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alsidig personlig udvikling handler om alt det, der foregår inde i barnet, der i høj grad hænger sammen med barnets sociale udvikling og samspillet med andre børn og voksne. Med fokus på barnets livsduelighed, der også kan forstås som barnets relation til sig selv, handler det om, at børn opbygger og udvikler deres selv-følelse og tør udfolde sig selv. Livsduelighed dækker også over barnets opbygning af et selv, selvværd og selvtillid.

Selvværd handler om, at man tror på, at man grundlæggende har værdi som menneske.

Selvtillid skifter alt efter situationen og handler om, hvorvidt man tror på, at man kan mester en udfordring- for eksempel at køre på cykel eller lægge et puslespil.

Alsidig personlig udvikling understreger, at det er barnets mange potentialer, der skal udvikles og ses som en helhed. Det er i samspil med omgivelserne, at børn i Kernehuset udvikler deres personlighed. Børn spejler sig i andre børn og voksne, og trives bedst i en omverden, der er anerkendende og medlevende.

Hvis omverdenen responderer med interesse, anerkendelse, og tilpasset udfordringer, får børnene oplevelsen af at have betydning og af at høre til. Et barn i Kernehuset skal opleve sig selv som et unikt menneske fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre.

I Kernehuset betyder det at:

- Vi bakker op om børnenes begejstring og giver dem mulighed for at flytte grænser.
- Vi lader børnene give udtryk for egne følelser og behov.
- Vi støtter børnene i at være nysgerrige, at skabe og finde deres eget ståsted.
- Vi støtter og anerkender barnet i at give udtryk for egne holdninger og meninger.
- Vi støtter barnet i selvhjulpent hed, så det oplever stolthed og selvværd – at kunne mestre selv.
- Vi ansporer barnet til at tro på, at det kan, vil og tør – at flytte grænser.
- Vi accepterer børnenes forskellighed.
- Vi har tiltro til børnenes egne evner, kompetencer og styrker.
- Vi skaber et godt børnemiljø.
- Vi udfordrer barnets potentialer og grænser.
- Børnene indgår i forskelligartede relationer med andre børn og voksne.
- Børnene møder opmærksomme og anerkendende voksne.
- Børnene har mulighed for tryk tilknytning.
- Børnene oplever tryghed, omsorg, anerkendelse og succesoplevelser.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sociale kompetencer:

Børn udvikler sociale kompetencer tidligt i livet, når de kommunikerer med omgivelserne, sprogligt og kropsligt. Udviklingen starter i familien og fortsætter i dagtilbuddene og i samspillet herimellem.

Sociale kompetencer er f.eks. evnen til at være nysgerrig, udtrykke følelser, se og forstå andres behov, vide hvordan man handler i forskellige situationer og at indgå i venskaber og relationer til andre børn og voksne. Sociale kompetencer udvikles ved at være med, hvor det sker. Det gælder om at være med til at lege, være med til at bygge det højt tårn, lave en hule. Ved at indgå i venskaber og gruppefællesskaber lærer børn at give og få omsorg og respekt, og de opnår færdigheder i at forhandle og argumentere.

Relationer til andre er en grundlæggende forudsætning for, at børn lærer og udvikler sig optimalt. Forskningen viser, at socialt kompetente børn klarer sig godt i skolen og i deres videre livsforløb. Børn i dagtilbud skal støttes i at danne og vedligeholde sociale relationer og venskaber. De skal også lære, hvordan de bliver en del af og samarbejder i et fællesskab. I fællesskabet med andre har børn mulighed for at lege, løse opgaver, udforske verden og udvikle evner til at indgå i demokratiske fællesskaber og sammenhænge. Her kan de opleve, at de er betydningsfulde og lære at vise respekt for hinanden og andres betydning, og give og få anerkendelse.

Sociale kompetencer handler også om, at børn skal støttes og opmuntres til at fortælle om sig selv og stille spørgsmål, så de i hverdagen er med til at skabe fortællingen om sig selv. At 'fortælle sig selv frem' og samtidig kunne lytte til andre, er den del af sociale kompetencer, som handler om at opleve tilhørsforhold og inklusion og at kunne inkludere andre.

I Kernehuset betyder det at:

- Vi prioriter samarbejde højt.
- Vi støtter op om venskaber og legefællesskaber
- Vi i Kernehuset må lege overalt også med venner fra andre stuer, end den man selv hører til.
- Vi lader børnene have indflydelse på deres hverdag.
- Vi lader børnene fortolke hinandens udtryk og kropssprog, f.eks. i forbindelse med konflikter.
- Vi lader børnene argumentere for deres meninger.
- Vi hjælper med at oversætte/tydeliggøre, hvad børnene siger til hinanden, hvis der er tale om misforståelser og konflikter - samt hjælpe dem med at lytte til og forstå hinandens ideer og initiativer.
- Vi, med udgangspunkt i det enkelte barn, vurderer om vi, som pædagogisk personale, skal ændre på eller optimere forhold, strukturer eller sammensætninger i børnegrupperne.
- Vi voksne stoler på børnene og giver dem lov til f.eks. at løbe frit på stisystemerne, med aftalte stoppesteder, når vi er på tur

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Kernehuset indgår legen som en vigtig del i den kommunikative og sproglige udvikling.

Som voksne, er vi bevidste om at være sproglige rollemodeller, der med en nærværende og lyttende tilgang skaber et forum, der giver børnene redskaber til at kommunikere, både verbalt og nonverbalt.

Vi er bevidste om, at den sproglige udvikling er den, der gør os i stand til at interagere med hinanden og derfor har vi fokus på barnets tidlige samspil og samvær med andre.

Vi støtter barnets sproglige udvikling ved at tale til/med, lege med og lytte til barnet og dermed støttes også evnen til at kommunikere.

I Kernehuset betyder det:

- At vi praktiserer dialogisk læsning.
- At vi lader barnet få taletid.
- At vi sætter ord på det der sker i forbindelse med rutiner og aktiviteter.
- At vi præsenterer børnene for rim og remser.
- At vi synger og lytter til musik.
- At vi benytter biblioteket.
- At vi bruger tegn til tale.
- At vi er indlevende og nysgerrige i kommunikationen med børnene.
- At vi i samtalen med børn har fokus på det de er optaget af.
- At vi skaber ro til at arbejde med diverse sprogredskaber så som:
 - Hoppeline, Fri for mobberi, Emnekasser, sprog og sangkufferter.

- At vi inddrager eksterne samarbejdspartnere, når det er påkrævet.
- At vi guider børn i at sætte grænser, sige STOP, løse konflikter og italesætter følelser på et aldersvarende niveau.
- At vi har plancher, spil, billeder, bøger og materialer tilgængeligt, som kan pirre børnenes nysgerrighed.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I bevægelsesfællesskaber udvikler barnet mestring af kropslige/sanselige indtryk og udtryk. Barnet styrker sin evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik, og kropslige udtryk. Bevægelse handler om børns aktive udforskning af verden og kroppens muligheder. Det gælder såvel alene som sammen med andre børn og voksne.

I Kernehuset får børnene forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale understøtter det enkelte barn og skaber fleksible, inkluderende læringsmiljøer.

I Kernehuset betyder det at:

- Det pædagogiske personale er nysgerrige og bevidst følger børnenes bevægelsesinitiativer, så børnene oplever selv- og medbestemmelse som en naturlig del af deres dannelsesproces.
- Vi gennem bevægelse og leg skaber udvikling ved brug af egen krop og sansning.
- Kroppen har brug for bevægelse, men også for ro for at skabe balance mellem høj og lav arousal.
- Vi følger børnenes initiativ- de hopper og vi hopper med.
- Vi med fokus på børnenes egne kompetencer styrker grov- og finmotorikken og dermed børns selvhjulpethed.
- Vi italesætter og skaber rammerne for, at alle børn oplever kroppens muligheder og begrænsninger.
- Vi med målrettede aktiviteter sørger for, at børnene får oplevelser, der øger børnenes bevidsthed om kroppens fysiske og psykiske virke.
- Eks. vis: Motionsdage, Wellness, sundhed, energi, kost og velvære, 1.hjælp i børnehøjde, hygiejne, motorikbaner og turdage.

- Vi, som en del af netværket Krop og bevægelse, samarbejder med andre institutioner for at skabe de bedste betingelser for børnenes udvikling.
- Vi har et tværfaglig samarbejde med fysioterapeut.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen er en af de bedste og mest stimulerende lærings- og udviklingsrum, der inspirerer legen. Når børn erfarer, eksperimenterer med og analyserer deres omgivelser, bliver de klogere på sig selv og verden.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Under mottoet: “Naturen kan godt undvære os, men vi kan ikke undvære naturen” lærer vi børnene at respektere, være ansvarlige og samtidig nysgerrige og eksperimenterende i naturen.

Ude liv handler blandt andet om at give børn i Kernehuset legemuligheder og oplevelser i og med naturen, så de får mulighed for at lære sig selv og naturen at kende. Naturen giver et særligt rum for at styrke aktiv lytning og nysgerrighed, ligesom naturens rum kan udvide børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskabet på tværs af alder, køn, kultur og interesser.

Børn skal først og fremmest have direkte, håndgribelige og konkrete egen-erfaringer i og med naturen

Science tilgangen vægter en undersøgende tilgang, som åbner for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener som lys, luft, magnetisme og vejrfænomener.

I science tilgangen er der fokus på børns begyndende forståelse for lovmæssigheder i naturen, børns medfødte talforfølelse og fornemmelse for størrelser og dermed en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Kernehuset betyder det at:

- Vi bruger naturen som fundament for barnets hele udvikling.
- Vores legeplads er indrettet med alle fire naturelementer, jord, luft, ild og vand, med plads til eksperimenter.
- Vores legeplads er sanselig med frugtbuske og frugttræer, vild natur, kuperet terræn, blomster og forskelligt underlag så som græs, grus, sand og fliser.
- Vi bruger nærmiljøet ved strand, skov, å og mark.
- Vi ved hjælp af bus, ladcykler eller gåben har nem adgang til naturen og oplevelser der.
- Vi viser begejstring og glæde ved at opholde os i naturen.
- Vi er ude i alt slags vejr og mærker årstidernes skiften.
- Vi følger børnenes spor og har en undersøgende tilgang, som munder ud i forståelse for lovmæssigheden i naturen.
- Vi italesætter respekt over for natur og dyreliv.
- Vi sammen med børnene i eksperimenter undersøger forskellige elementer ved hjælp af f.eks.: Lup, indsamlingskasser, kikkerter, dolk, iPads, insekthotel og naturkort
- Vi deltager i netværksgruppen: Natur, udeliv og science og dermed forpligter vi os til at sætte os ind i ny viden.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Det kulturelle læringsmiljø i Kernehuset er en skabende kraft, som er med til at aktivere børnenes sanser og følelser.

Kulturelle oplevelser styrker børnenes kognitive, æstetiske, personlige og sociale erfaringsdannelse. En æstetisk læreproces kan forstås som det, der sker, når noget du har sanset, følt og oplevet bliver bearbejdet og eventuelt får et udtryk gennem billedsprog.

Læringsmiljøet understøtter, at børn får kendskab til forskellige fællesskaber, og oplever og udvikler forståelse for egne og andre kulturelle baggrunde, praksisser, traditioner og værdier. Børnene skal præsenteres for forskellige udtryksformer, der motiverer lysten til at være kreativ, eksperimenterende og nysgerrig.

I Kernehuset betyder det bl.a. at:

- Børnene får kendskab til de danske traditioner, jul, påske, fastelavn, bedsteforældredag osv.
- Børnene stifter bekendtskab med traditionsbunden mad og pynt, der knytter sig til de forskellige højtider
- Børnene har adgang til et etableret værksted, med mulighed for at eksperimentere med forskellige tilgængelige materialer.
- Vi arbejder med sang, musik, dans, historiefortælling, dukketeater, rim og remser.
- Vi har adgang til musikinstrumenter og samarbejder med musikskolen.
- Børnene får mulighed for at omsætte deres indtryk til egne æstetiske udtryk
- Vi vægter barnets mulighed for fordybelse og til at udtrykke sig.
- Vi har fokus på barnets initiativ i de æstetiske læreprocesser.

- Vi vægter processen højere end produktet.
- Vi undres og er nysgerrige sammen med børnene.
- Vi lader børnene definere deres eget udtryk.
- Vi giver plads til skabende og eksperimenterende leg.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Med en evalueringsskulturr i Kernehuset har vi mulighed for at undersøge, om vi forholder os reflektivt til, om læringsmiljøet understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi har med evalueringsskulturen et grundlag for selvkritisk at undersøge og forholde os til, om vores pædagogiske praksis fungerer, og kan justere praksis ind, hvis der er behov for det.

I Kernehuset evaluerer vi på udvalgte pædagogiske aktiviteter, der tager udgangspunkt i læreplanstemaerne.

Det er vigtigt, at vi sætter en ramme eller en struktur, der sikrer, at vi har den fornødne tid til nedskrive intentioner og mål for aktiviteten, så der dannes et grundlag at evaluere på. Vi gør brug af GLK (Tom Tiller) som værktøj til evalueringen.

De teams, der arbejder sammen i forhold til læreplanstemaerne, udarbejder, dokumenterer og evaluerer sammen kvartalvis. Derefter vil de forskellige teams kort referere på personalemøder, så videndeling finder sted. Ligeledes har vi mulighed for at give hinanden sparring på aktiviteterne.

For at det bliver synligt for forældrene, hvilke temaer vi arbejder med, udarbejder vi et årshjul, så vi sikrer gennemsigtighed i forhold til vores pædagogiske arbejde med børnene. Vi vil kvartalvis på forældrebestyrelsesmøder gennemgå dele af evalueringselementerne.

Vi ser læreplanen i Kernehuset som et dynamisk og konstruktivt redskab. Planen evalueres på personalemøde i juni og november måned, med henblik på eventuelle justeringer i forhold til vores pædagogiske praksis.